

Nils Heaika Isaksen Oskal
Høgli
9310 SØRREISA

Avslag på søknader om skadefelling av kongeørn i Fagerfjell – Vassbruna i Lenvik kommune

Fylkesmannen i Troms viser til søknad datert 26.3.2018. Vi viser også til din tidligere søknad datert 24.1.2018, denne har vi tidligere vurdert, og den 6.2.2018 varslet vi avslag på denne. Du ønsket et begrunnet vedtak. Vi vurderer her begge søknader samlet. Fylkesmannen fatter slikt

– Vedtak –

Fylkesmannen har vurdert søknadene i henhold til naturmangfoldloven § 15 samt § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3. Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av kongeørn i området Fagerfjell og Vassbruna i Lenvik kommune.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms jf. forvaltningsloven § 32.

Søknadene

Skadene har skjedd siden 14.12.2017, etter at du kom med flokken på mellom 240 og 270 rein til Fagerfjell/Vassbruna. Du har funnet 12 kadaver i perioden 14.12.2017 til 24.2.2018. Av disse er tre dokumentert drept av kongeørn, resterende er registrert med ukjent dødsårsak. I perioden 24.2.2018 til 26.3.2018 er det meldt inn fem kadaver, ett av disse ligger per dato i Rovbasen, det har ukjent skadeårsak. I tillegg til disse har du observert tre rein i flokken med tydelige stikkskader etter ørn, og 25 rein er savnet. Du tror ørnen har drept mange flere rein enn de du har funnet. Du mener det er tydelig at kongeørn er skadevolderen siden det er funnet så mange kadaver på så kort tid.

Du har tilleggsført flokken for å holde den samlet, hatt hyppigere tilsyn og flyttet til nye beiteområder. Dette har skapt mer arbeid og betydelig mer utgifter, uten at dette har virket

positivt. Det er daglig observasjoner av kongeørn, som gjør flokken urolig og stresset rett før kalving. Du skriver at eneste forebyggende tiltak på nåværende situasjon er uttak av kongeørn for å avverge flere drepte rein.

Aktuelt regelverk

Av naturmangfoldloven § 15 (forvaltningsprinsipp) går det frem at

Høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene) sier at

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttak ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom, Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1(formål) sier at

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Fylkesmannen kan, i akutte saker der det voldes vesentlig skade på bufe eller tamrein, fatte vedtak om skadefelling av kongeørn jf. rovviltforskriften § 12. Av kommentarer til forskriftens enkelte bestemmelser, § 12 går det fram

(...) Fellingstillatelse kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. (...)

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8.

For ytterligere informasjon om rammer, målsettinger og organisering i forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013 kapittel 3.

Fylkesmannens vurdering

Kongeørn er utbredt over hele den nordlige halvkule (NINA rapport 1158), og den totale bestanden antas å være større enn 170 000 individer (BirdLife International 2015). Bestanden av kongeørn i Norge antas å utnytte sitt potensiale fullt ut gjennom dagens bestandsutbredelse og antall. Kongeørn ble ved norsk rødliste for arter 2015 vurdert som livskraftig.

I Troms ble det i 2008 estimert at bestanden var på 200–230 hekkende par, hvorav omtrent 50 % hekket på innlandet (NINA rapport 442, Strann 2008). Den norske populasjonen er estimert til 963 (652–1139) hekkende par i perioden 2010–2014 (NINA rapport 1158).

Det er ingen åpning i regelverket for bestandsregulerende felling av kongeørn. Det kan heller ikke gis tillatelse til felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader. Kongeørn forårsaker størst tap for reindriften i kalvingstiden, da er det ofte svært vanskelig å forebygge skader. Felling i denne tiden på året er problematisk da det er hekketid for kongeørn. Ifølge kommentarer til rovviltforskriften § 12, skal en eventuell iverksetting av felling følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven. Yngletidsfredningen skal vektlegges, og voksne individer som kan ha avhengig avkom bør unntas fra en evt. fellingstillatelse.

Rovviltforskriften § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne gi skadefelling på kongeørn. Det stilles likevel strengere krav for å gi skadefelling enn hva som gjelder for de andre store rovdyrene. Skadefelling av kongeørn må rettes mot bestemte individer som gjør vesentlig skade. Fylkesmannen ser ikke at det dokumenterte skadeomfanget er så stort at kravet i § 12 om at det skal være voldt vesentlig skade er oppfylt.

I en eventuell fellingstillatelse hadde vi måttet presisere at kvalifisert fellingspersonell skulle utføre oppdraget. Disse måtte først observere, for å finne ut hvilke ørn/er som er skadevolder, og dersom det er «problemindivider» som tar mange rein på kort tid», forsøke å ta ut riktig individ. Vår erfaring fra tidligere skadefellingstillatelser tilsier at det er vanskelig både å identifisere problemindivider, og eventuelt ta ut disse.

I denne saken er det siden 14.12.2017 undersøkt 12 kadaver av SNO, som per dato ligger i rovbasse, tre av disse er dokumentert/antatt tapt til kongeørn, én er usikker/kongeørn, én er antatt/fredet rovvilt, én er usikker/fredet rovvilt. Seks kadaver har fått vurderingen ukjent/usikker. Vi utelukker ikke at det kan være problemindivid/er, men det kan ikke identifiseres enkeltindivider av ørn som gjør vesentlig skade i denne saken.

Konklusjon

Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av kongeørn som gjør vesentlig skade på tamrein forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer. I denne saken er det dokumentert tre rein drept av kongeørn. Vi vurderer at kravet om vesentlig skade og mulighet for å rette felling mot bestemte individer ikke er oppfylt. Fylkesmannen avslår søknad om skadefelling av kongeørn.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Heidi-Marie Gabler
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer

Tenk miljø – velg digital postkasse fra Digipost eller e-Boks på www.norge.no